ਰਾਜੇਸਵਰੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਗਣੇਸ਼
ਬਨਾਮ
ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 402 ਦੇ 2021)
ਜੁਲਾਈ 14, 2022

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਜੇ. ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 32 – ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ – ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ – ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ – ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜੋ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ – ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਲੀਵਲੈਂਡ, ਓਹਾਇਓ ਤੋਂ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ – ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਤੋਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ – ਉਸਨੇ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਨਿਆਂਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੈਰੈਂਟਸ ਪੈਟਰੀਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਵਾਰਡ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨੇ ਇਕ ਨਿਆਂਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਵਤ: ਕਿਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਪੌਂਸਰਸ਼ਿਪ ਰਾਹੀਂ ਐਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਹੈ – ਉਹ ਸੋਹਣੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਰੋਤ ਹਨ – ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਸੰਸਕ□ਤੀ, ਸਮਾਜ, ਆਦਿ ਦੀ ਆਦੀ ਹੈ – ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਔਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਆਰੋਪ ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਲੱਗਦੇ ਹਨ – ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ – ਹੋਰ, ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਹਨਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਵਾਸੀ – ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਪਲੇ-ਬੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸਤ ਹਨ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਕੂਲ ਜੋ ਉੱਚ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੈ – ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਿਹਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤਤਃ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੁਖੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹਨ – ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਵਾਪਸ ਜਾਣ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਅਤੇ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ, ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ; ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਸਕਰਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਤੇ ਵਾਰਡਸ ਐਕਟ, 1890 – ਹਿੰਦੂ ਮਾਈਨੋਰਿਟੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956.

ਸਿਧਾਂਤ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ – ਪੈਰੈਂਟਲ ਏਲੀਨੇਸ਼ਨ ਸਿੰਡਰੋਮ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ – ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ – ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਫੈਕਟਰ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਤੇ ਵਾਰਡਸ ਐਕਟ, 1890 ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਾਈਨੋਰਿਟੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਗਾਰਡੀਅਨ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਸਟਡੀ ਦਾ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 73]

2.1 ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਚਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰਿਟ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਰਸ ਦੀ ਰਿਟ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉੱਚਿਤ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਥ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜੀਦਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਇਮਾ ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ ਦਾ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਸਟਡੀ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਪੈਰਨ ਪੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਰਡ, ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਕਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਹੈਬੀਅਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਸਤੂ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਹਿੱਤ ਹੋਣਗੇ ਉੱਨਤ ਇੱਕ ਮਾਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੈ, ਜੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ, ਉਸ ਹਿੱਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਰਾਜ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 75, 78-80 ਅਤੇ 91][258-F; 260-ਸੀ-ਈ; 265-ਸੀ-ਈ]

ਮੁਹੰਮਦ. ਇਕਰਾਮ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ AIR 1964 SC 1625 : [1964] SCR 86; ਕਾਨੂ ਸਾਨਿਆਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਦਾਰਜਿਲਿੰਗ (1973) 2 SCC 674 : [1974] 1 SCR 621; ਨਿਥਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2017) 8 SCC 454 : [2017] 7 SCR 281; ਸੈਯਦ ਸਲੀਮੁੱਦੀਨ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਰੁਖਸਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 5 SCC 247 : 2001 (1) ਸੁਪਲ. ਜੇ.ਟੀ 1; ਤੇਜਸਵਿਨੀ ਗੌੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਖਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 7 SCC 42 : [2019] 7 SCR 335; ਅੰਜਲੀ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਬੈਜਲ (2009) 7 SCC 322 : [2009] 6 SCR 560; ਰੋਜੀ ਜੇਕਬ ਬਨਾਮ ਜੇਕਬ ਏ.

ਚਕਰਮਕਲ (1973) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 840 : [1973] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 918 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2.2 ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਾਲਾਤ ਉਭਰਦੇ ਹਨ: (1) ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। (2) ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਧੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੀ ਸਥਾਈ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। (3) ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ□ਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਪਲੇ-ਬੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸਤ ਹਨ। (4) ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਦੀ ਆਈ.ਕਿਊ. ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚੇ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਖਾਸ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਈ.ਕਿਊ. ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹਨ ਜੋ, ਅੰਤਤਃ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅੰਤਤਃ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਿਹਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤਤਃ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸਤ ਅਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 108, 109, 110]

2.3 ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥ: ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਪੌਂਸਰਸ਼ਿਪ ਰਾਹੀਂ ਐਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੈਨਸਟੈਂਡ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੁੰਦਰ ਤਨਖਾਹ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜ ਆਦਿ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ 3 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਔਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਭਾਵ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2। [ਪੈਰਾ 111-113]

2.4 ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਸਟਡੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਤੌਲਣ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ

ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਰੀਰਕ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮਾਦੀ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ, ਸਮੇਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਆਮ ਮਾਨਸਿਕ, ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਹ ਰਸਤਾ ਚੁਣਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। [ਪੈਰਾ 114, 115]

ਐਲਿਜ਼ਾਬੇਥ ਦਿਨਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਐਮ. ਦਿਨਸ਼ਾ (1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 42 : [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 175; ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 174 : [2009] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 960; ਸੂਰਿਆ ਵਾਦਨਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜ (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 450 : [2015] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 903; ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰੋਮਾਨੀ ਸਿੰਘ (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 231 : [2017] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 312; ਵਸੁਧਾ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਿਰਨ ਵੀ. ਭਾਸਕਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2022) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 43 107 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਮੇਧਾ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਰਾਜ (2000) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 745 : 2000 (7) ਜੇ.ਟੀ. 450; ਮੁਥੁਸਵਾਮੀ ਚੇਟੀਅਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਮ. ਚਿੰਨਾ ਮੁਥੁਸਵਾਮੀ ਮੂਪਨਾਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਮੈਡ 195; ਸ਼ਿਲਪਾ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਅਵਿਰਲ ਮਿੱਤਲ (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591 : [2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 287; ਲਹਰੀ ਸਖਮੁਰੀ ਬਨਾਮ ਸੋਭਨ ਕੋਡਾਲੀ (2019) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311 : [2019] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 240; ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਬਨਾਮ ਹਰਬਕਸ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (1984) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 698 : [1984] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 422; ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵ ਉੰਡੇ (1998) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112 : [1997] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 30 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇ. ਜੀ. ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਤੀ 16.11.2017 ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 374/2017 – ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਹੋਮ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਲਈ ਸਟੇਟ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਬਨਾਮ ਓ'ਬ੍ਰਾਇਨ (1923) ਏ.ਸੀ. 603 (609); ਮੈਕੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕੀ 1951 ਏ.ਸੀ. 352 101; ਇਨਰੇ: ਮੈਕਗ੍ਰਾਥ (ਇਨਫੈਂਟਸ) [1893] 1 ਚ. 143; ਇਨਰੇ "ਓ" (ਇਕ ਇਨਫੈਂਟ) [1965] 1 ਚ. 23; ਵਾਕਰ ਬਨਾਮ ਵਾਕਰ & ਹੈਰੀਸਨ 1981 ਨਿਊ ਜ਼ੀ ਰੀਸੈਂਟ ਲਾ 257 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਵੌਲ. 24, ਲੇਖ 511; ਅਮਰੀਕਨ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ, ਵੌਲ. 39, ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੈਰਾ 148 ਪੰਨੇ 280-281 'ਤੇ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 175 ਪੈਰਾ 61 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2009] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 960 ਪੈਰਾ 61

[2009] 16 ਐਸਸੀਆਰ 287 ਪੈਰਾ 61 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ [2019] 5 SCR 240 ਪੈਰਾ 61 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ [1984] 3 ਐਸਸੀਆਰ 422 ਪੈਰਾ 61 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ [2017] 7 SCR 281 ਪੈਰਾ 67 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [1964] SCR 86 ਪੈਰਾ 78 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [1974] 1 SCR 621 ਪੈਰਾ 78 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [2019] 7 SCR 335 ਪੈਰਾ 82 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [2009] 6 SCR 560 ਪੈਰਾ 83 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [1973] 3 ਐਸਸੀਆਰ 918 ਪੈਰਾ 83 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [2015] 4 SCR 903 ਪੈਰਾ 98 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [1997] 5 ਸਪਲ. SCR 30 ਨੇ ਪੈਰਾ 101 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ [2017] 2 SCR 312 ਪੈਰਾ 106 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਓਰੀਜਨਲ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 402 ਦੀ 2021।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 32 ਅਧੀਨ

ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਜੌਹਰ, ਮਿਸ ਤੁਲਿਕਾ ਭਟਨਾਗਰ, ਐਸ. ਐਸ. ਜੌਹਰ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।
ਮਿਸ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਰਾਮ, ਅਨੁਰਾਗ ਪਾਂਡੇ, ਮਿਸ ਸੁਚਿਤਰਾ ਉਪਾਧਿਯਾਯ, ਵਰਨਿਮ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ ਅਨੁਰਾਧਾ ਕੇ., ਮਿਸ ਰੀਨਾ ਪਾਂਡੇ, ਡਾ. ਜੋਸਫ ਅਰਿਸਟੋਟਲ ਐਸ., ਮਿਸ ਨੂਪੁਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ੋਭਿਤ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਰਾ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੇ. ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਇਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 32 ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਉੱਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਹਨ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

“(ਕ) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲੱਖਸ਼ਾਇਆ ਗਣੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਉਚਿਤ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ 30.07.2021 ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ. ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਣ।

(b) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3/ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਲਕਸ਼ਯ ਗਣੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਲੱਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(c) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਹਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੂਰਵ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ – ਲਕਸ਼ਯ ਗਣੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ।

(d) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰੋ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੈ:

4. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਨੂੰ ਚੇਨਈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬੇਅਰ, ਡੈਲਾਵੇਅਰ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ।

5. ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਸਤਿਆਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਈ 2009 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਨਈ, ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਤਿਆਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਨਾਲ ਜਿਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ।

6. 7 ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਨੂੰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਯ ਗਣੇਸ਼ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਧੀ ਨਾਲ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਮਿਲਿਆ।

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2012 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕੈਨਸਾਸ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

7. ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2012 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨਸਾਸ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ., ਤੋਂ ਬੋਸਟਨ, ਮੈਸਾਚੁਸੇਟਸ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਜਨਵਰੀ 2012 ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਲਕਸ਼ਯ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਓਵੇਨ ਦੇ ਡੇ ਕੇਅਰ, ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ, ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਸਕੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਲਿੰਕਨ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ, ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ, ਵਿੱਚ ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲਿਆ। ਜਦ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਲਕਸ਼ਯ ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਕਸ਼ਯ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਜਿਸਦਾ ਆਈ.ਕਿਊ. ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਜੁਲਾਈ 2013 ਨੂੰ ਬਲੈਂਚਾਰਡ ਵੈਲੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ, ਵਿੱਚ ਭਾਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਮਿਲਿਆ। ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਭਾਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਕੁਦਰਤੀਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਯੂ.ਐਸ. ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੈ।

8. ਮਾਰਚ 2016 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ GRE ਅਤੇ TOEFL ਸਾਫ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਓਹਾਇਓ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ।

9. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਠ ਹੋਰ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਦੋ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ।

10. ਦਿਸੰਬਰ 2016 ਤੱਕ, ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਅਗਸਤ 2016 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮਿਲਵਾਕੀ, ਵਿਸਕੌਂਸਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਕੇਲੇ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਪਈ।

11. ਮਈ 2018 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਇਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਐਨਾਲਿਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦਾ GPA 3.64 ਸੀ। ਉਸਨੇ G&S ਮੈਟਲ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭ ਲਈ।

12. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

13. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ 1 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਲੀਵਲੈਂਡ, ਓਹਾਇਓ ਤੋਂ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

14. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਲੈ ਲਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਸਟੇਟ ਆਈ.ਡੀ., ਘਰ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ, ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

15. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ/ਮੁਕਤੀ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਮਿਸ਼ੀਗਨ,

ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਵਾਰਡ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਈ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੋਮਨ ਪਲੀਜ਼, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਆਫ਼ ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼, ਕੁਯਾਹੋਗਾ ਕਾਊਂਟੀ, ਓਹਾਇਓ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹੁਕਮ ਦਿਨਾਂਕ 17ਵੀਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕਸਟਡੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

17. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਮਨ ਪਲੀਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ।

18. ਐਸਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਓਹਾਇਓ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਰੋਕ ਲਈ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਅਰਥਾਤ 17ਵੀਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

19. ਜੁਲਾਈ 2019 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਮਿਸ ਮੇਗਨ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ. ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰਡੀਅਨ-ਐਡ-ਲਾਈਟਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰੰਤੂ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

20. ਅਗਸਤ 2019 ਵਿੱਚ, ਯੂ.ਐਸ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਜ਼ਿਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ।

21. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 17ਵੀਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਸਟਡੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ, ਬਿਨਾਂ ਯੂ.ਐਸ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਏ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਐਲੀਗਨ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕੇ।

22. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

23. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਾਹਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਾਰ, ਨਾਮਤ ਡਾ.ਮਾਰਕ ਲਵਿੰਗਰ, ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੀ।

24. ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਮਾਹਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਰਿਟ ਨਹੀਂ ਸੀ।

25. ਫਰਵਰੀ 2020 ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਪੌਂਸਰਸ਼ਿਪ ਰਾਹੀਂ H1B ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਵਾਪਸ ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ। ਪਰੰਤੂ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 17 ਜੂਨ 2019 ਦੇ ਕਸਟਡੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

26. ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ 12 ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਟ ਆਫ ਕਾਮਨ ਪਲੀਜ਼, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਆਫ ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼, ਕੁਯਾਹੋਗਾ ਕਾਉਂਟੀ, ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ। ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਸਟਡੀ ਮਿਲੀ। ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ 12 ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਸਥਾਨ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ।

27. ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 27 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਾ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਹੋਇਆ। 28 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਯੂ.ਐਸ. ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਈਮੇਲ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

28. 15ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਲਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣਗੇ।

29. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ, ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਕਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

30. ਐਸਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 16ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਯੂ.ਐਸ. ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਕਾਲ ਕੀਤੀ। ਰਾਤ 10:00 ਵਜੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿੱਚ ਹਨ।

31. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 16/17ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ 2:55 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ, ਉਸਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਲਕਸ਼ੈ ਗਣੇਸ਼ ਉਮਰ 12 ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਲ ਮਿਲਿਆ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਲਕਸ਼ੈ ਗਣੇਸ਼ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨੇ ਵੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਹੁਣ 19ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਗਸਤ 2021 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

32. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ, 17ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

33. 18ਵੇਂ ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਇਤਿਹਾਦ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਗਲਤ ਸੀ।

34. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 17 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਡਾਣ ਭਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸੂਚੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ 19 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣਾ ਸੀ।

35. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ 16 ਅਗਸਤ 2021 ਤੋਂ 21 ਅਗਸਤ 2021 ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਤਾਬੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। 21 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਕਾਲ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

36. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਨੂੰ ਘਬਰਾਉਣ ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਏ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਚੈਨਈ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ।

37. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਪੈਰਾ 25 ਤੋਂ 28 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ. ਅਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

“25. ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ 2019 ਤੋਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤਾ/ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵਲੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਐਸ. ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 30.07.2021 ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਧੀ ਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਹਰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹਰਾਸਾਨ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਤਿਮ ਝਟਕੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।”

26. ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਚੈਨਈ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਘਰ ਅਰਥਾਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਘਰ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਸ, ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੰਬਰ 20, ਮਾਰਸ਼ਲ ਐਨਕਲੇਵ, 15/8 ਐਗਮੋਰ, ਚੈਨਈ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਗਾਰਡ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਘਰ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਅਰਥਾਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਘਰ ਨੰਬਰ 5, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਕਾਲੋਨੀ, ਏ.ਏ ਰੋਡ, ਵਿਰੁਧੁਨਗਰ, ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬੱਚੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਯੂ.ਐਸ. ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਮਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਯੂ.ਐਸ. ਨੂੰ ਮਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਜੁਲੇ ਹਨ। ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਡਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ 13.09.2021 ਬੇਨਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਬੱਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੈਮ

27. ਕਿ 21.9,2021 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਗਾਂਹ, ਵਿਰੁੱਧਨਗਰ ਪੁਲਿਸ, ਚੇਨਈ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਪਟੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਸ, ਐਗਮੋਰ, ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਾਦਾ ਜੀ ਅਰਥਾਤ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਲੱਭੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੋਰ ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨੇ ਵੀ ਓਹਾਇਓ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਪੈਰੀਗੋ, ਐਲੀਗਨ, 'ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਤੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰ. 2 ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ।

28. ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕੋਲ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 30.07.2021 ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਸਾਬਕਾ-ਪਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਯੂ.ਐਸ. ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਵਾਬੀ ਸਾਬਕਾ-ਪਤੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਯੂ.ਐਸ. ਕੋਰਟ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਸਥਾਈ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਭਾਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਤੋਂ ਮਿਡ-ਟਰਮ ਦੌਰਾਨ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਬਕਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਸਾਬਕਾ-ਪਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਗੈਰ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

38. ਇਥੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਪਰ ਅਸੀਂ ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅੰਤਤਃ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 9 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

“33. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਹੈ:

“a. ਪਿਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਭਾਗ I(C)(1) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ “ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮਾਹੌਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਨਾਲ

ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾ ਸਕਣ।"

b. ਪਿਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਭਾਗ I(C)(3) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਵਾਂਗਾ।"

c. ਪਿਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਭਾਗ I(C)(4) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ"

d. ਪਿਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਭਾਗ I(C)(7) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ।"

e. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਭਾਗ I(C)(10)(a) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

f. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਭਾਗ I(C)(8) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

g. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ। :

h. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ:

34. ਦੋਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

35. ਬੱਚੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਪਰਿਚਿਤ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਢਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤ ਵੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਢਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

36. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤਿੰਨ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

37. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ।

38. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

39. ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ: ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

40. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੇ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

41. ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

42. ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਭਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

1. ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਭਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੋਸ਼ਨ (ਨੰਬਰ 44448I) ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ, ਰਾਜੇਸਵਰੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਬੇਟੀ ਲਕਸ਼ਯ ਗਣੇਸ਼, DOB 10/7/2009, ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਵਿਨਸਾਈ ਗਣੇਸ਼, DOB 7/20/2013 ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਭਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦੇ।

4. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਆਵਾਜਾਈ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਡੀਬਾਲਜ਼ੋ, ਏਲੁਗਡਿਨ, ਲੇਵਾਈਨ, ਰਾਈਜ਼ਨ ਐਲ.ਐਲ.ਸੀ., ਨਾਲ ਡਾ.ਮਾਰਕ ਲਵਿੰਗਰ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ।

7. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਪਿਤਾ ਦੀ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਕਾਤ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

8. ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਕਲ ਫੈਸਲੇ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਕਲ ਫੈਸਲੇ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗਾ।

10. ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ, ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟਸ, ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ।

11. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੋਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 27 ਸਤੰਬਰ 2021 (ਨੰਬਰ 444480) ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਸਟਡੀ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲਈ ਪਰਿਵਾਦੀ/ਮਾਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ORC §3105.73।

39. ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 32 ਅਧੀਨ ਹੇਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

40. 28ਵੇਂ ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਸੀ।

41. 8ਵੇਂ ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2, 4 ਅਤੇ 5 ਵਲੋਂ ਕਾਉਂਟਰ-ਅਫ਼ੀਡੇਵਿਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਉਂਟਰ ਅਫ਼ੀਡੇਵਿਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

42. 28 ਜਨਵਰੀ 2022 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ:

"ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 04.02.2022 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਸਟ ਕਰੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।"

43. 28ਵੇਂ ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ: “ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ(ਾਂ) ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਵਿਵਸਥਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ(ਾਂ) ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਉਦਾਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 04.04.2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।”

44. 8ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ :

“ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਤਰੀਪੂਰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਤੀਜਤਨ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 02.05.2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ।”

45. 2ਰੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ 2022 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ :

“ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 13ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ 2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

46. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੈਤਰੀਪੂਰਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ, ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਮ ਤੌਰ

'ਤੇ 13ਵੇਂSUPERSCRIPT ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੱਖ :

47. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਹੇਗ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਗ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

48. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 28 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 19 ਅਗਸਤ 2021, ਬਾਰੇ ਵੀ 15 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ, 16 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਤੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ, ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਆਏ। ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਟਰਾਂਜਿਟ ਸਥਾਨਾਂ, ਭਾਵ ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਰੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰਾਂਜਿਟ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ 14 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਠਹਿਰਾਉ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲਾਵ ਕਰਨੇ ਪਏ, ਆਰਟੀਪੀਸੀਆਰ ਟੈਸਟ ਵਗੈਰਾ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਪਈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਵਿੱਚ 14 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਠਹਿਰਾਉ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਣੀ ਸੀ।

49. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵ 17 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਭਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ 22 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੂਚਿਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

50. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਦਾਸੀ, ਦੋਧਾਰੀ ਵਿਕਾਰ, ਸਕਿਜੋਫ੍ਰੇਨੀਆ, ਜੁਨੂਨੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨੌਕਰੀਦਾਤਾ, ਨਾਮਲੀ ਪੈਰੀਗੋ, ਐਲੀਗਨ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ., ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਗ੍ਰੀਨ-ਕਾਰਡ ਧਾਰਕ ਹੈ, ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਯੂ.ਐਸ. ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

51. ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ।

52. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਿਰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਯਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੈਨਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

53. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ 2 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਐਤਿਹਾਦ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਟਿਕਟਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਗਹਿਲੇ ਹੰਗਾਮੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਕਾਮ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ।

54. ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 32 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਹੈ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਕਸਟਡੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਰਾ ਹੈ।

55. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਰਿਜੋਇੰਡਰ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਜੇ. ਬੀ. ਪਰਦੀਵਾਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਯਾਚੀ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ :

56. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਜੌਹਰ, ਯਾਚੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਛੋਟੀ ਧੀ ਲਕਸ਼ਯਾ 2012 ਵਿੱਚ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਫਾਇੰਡਲੇ, ਓਹਾਇਓ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ□ਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਧੀ ਲਕਸ਼ਯਾ, ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿੱਚ, 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਧੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੀ ਸਥਾਈ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਧੀ ਲਕਸ਼ਯਾ ਦਾ ਕਸਟਡੀ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਅਰਥਾਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯੂ.ਐਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ 30ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2— ਪਿਤਾ ਨੇ ਯੂ.ਐਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਸਟਡੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

57. ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਭਵਿਨ ਸਾਈ ਗਣੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਗਣੇਸ਼ ਸਾਈ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕਸਟਡੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ

ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, 30ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

58. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਯਾਚੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹਨ। ਜੇ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਆਪਣੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਚਿੰਤਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ 30ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਵਹੇਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਸਟਡੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪੈਰੈਂਟਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਵੰਟਨ ਅਨੁਸਾਰ।

59. ਸ੍ਰੀ ਜੌਹਰ, ਯਾਚੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਯਾਚੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪੈਰੈਂਟਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਵੰਟਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ.ਐਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

60. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਬੱਧਬੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਂਝੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

61. ਮਿਸਟਰ ਜੌਹਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕੇਸ-ਲਾਅ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

(1). ਐਲਿਜ਼ਾਬੇਥ ਦਿਨਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਐਮ. ਦਿਨਸ਼ਾ,
NONE(1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 42;NONE NONE

(2). NONEਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ,
NONE(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 174;NONE NONE

(3). NONEਸ਼ਿਲਪਾ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਅਵਿਰਲ ਮਿੱਤਲ,
NONE(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591;NONE NONE

(4). NONEਲਹਰੀ ਸਖਮੁਰੀ ਬਨਾਮ ਸੋਭਨ ਕੋਡਾਲੀ,
NONE(2019) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311;NONE NONE

(5). NONEਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਬਨਾਮ ਹਰਬਕਸ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ,
NONE(1984) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 698.NONE NONE

ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਬਮਿਸ਼ਨ:

62. ਮਿਸ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, 4 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ

ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਨਾਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਧੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

63. ਮਿਸ ਅਰੋੜਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ, ਅੱਜ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ; ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

64. ਮਿਸ ਅਰੋੜਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 32 ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਾਹਤ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

65. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਕੰਮ ਦਾ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਅਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੇ, ਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਬਸਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਅਕੇਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

66. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਆਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਏ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ।

67. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਿਥਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2017) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 454, ਦੇ ਬਾਅਦ, ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ, ਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਜਿਸ ਲਈ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ; ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ; ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ; ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ 'ਗਹਿਰਾ ਸੰਬੰਧ' ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੈਰੈਂਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਰਿਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਬਣੇ।

68. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ/ਉਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਸਦੇ/ਉਸਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

69. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਿਸ ਅਰੋੜਾ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, 4 ਅਤੇ 5 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੀ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ :

70. ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ :

71. ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਤੇ ਵਾਰਡਸ ਐਕਟ, 1890, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਰਡਸ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਗਈਆਂ। 'ਨਾਬਾਲਗ' ਨੂੰ ਮੈਜੋਰਿਟੀ ਐਕਟ, 1875, ਅਧੀਨ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 'ਗਾਰਡੀਅਨ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਾਰਡੀਅਨ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੈਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਗਾਰਡੀਅਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਗਾਰਡੀਅਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 8 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਤਬ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

72. ਹਿੰਦੂ ਮਾਈਨੋਰਿਟੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਨੂੰ ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਤੇ ਵਾਰਡਸ ਐਕਟ, 1890 ਦੇ ਪੂਰਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ 'ਨਾਬਾਲਗ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 'ਗਾਰਡੀਅਨ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - (i) ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਗਾਰਡੀਅਨ, (ii) ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ (iii) ਇੱਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ (vi) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ। 'ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ', ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਤਲਬ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ 6. ਧਾਰਾ 6 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਹਨ - (ਏ) ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਿਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ, ਮਾਤਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਪਰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਨੇਮ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ. ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890, ਕੁਝ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਹਾਲਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ ਸਬ-ਆਰ. ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦਾ ਪੂਰਕ ਹੈ ਜੋ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਦੇ ਲਈ ਹੋਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ.

73. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਗਾਰਡੀਅਨ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

74. ਮਿਸ ਅਰੋੜਾ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਗਾਰਡੀਅਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦਾ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦਾ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦਾ ਰਿਟ :

75. ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦਾ ਰਿਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

76. ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਉਚਿਤ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀ. ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰਜ਼ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (1997 ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ, 'ਹੇਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਰਿਟ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਹੇਬੀਅਸ. ਕੋਰਪਸ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ, ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ, ਲਾਤੀਨੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਟਾਂ ਦਾ ਆਮ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।” ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ & ਓਆਰਐਸ.

77. ਸਕੱਤਰ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਹੋਮ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਓਬ੍ਰਾਇਨ ਵਿੱਚ ਜੋ (1923) AC 603 (609) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰਿਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਅਨਿਵਾਰਯ ਉਪਚਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਜਾਂ ਕੈਦ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅਣਮੋਲ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਐਡਵਰਡ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਤੀਹਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਈਰਖਾ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

78. ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਰੋਗੇਟਿਵ ਰਿੱਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ

ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਰਾਮ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1625 ਅਤੇ ਕਾਨੂ ਸਾਨਿਆਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ, (1973) 2 SCC 674. ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂ ਸਾਨਿਆਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹੇਠਾਂ

“4. ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਦੇ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰਿਟ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ। ਇਸ ਰਿਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੈ। ਰਿਟ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, “ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ 'ਤੇ ਨਿਆਂਕੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।” ਰਿਟ ਦਾ ਰੂਪ “ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਾਡੀ ਰਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਏ.ਬੀ. ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ–ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਦੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।” ਇਟੈਲਿਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਿਟ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਉਪਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ...” ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਲਾਉਣਾ। ਰਿਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਦੀ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਅਨਿਵਾਰਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਹਾਲਸਬਰੀ, ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਕੈਕਸ ਬਨਾਮ ਹੇਕਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ ਆਉਟ ਕੀਤਾ, “ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਮੂਲ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਥਿਊਰੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੈ, ਜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ; ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤ ਹੈ।”

79. ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੇ ਰਿਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੱਥ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਚਿਹਰਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

80. ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੇ ਰਿਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਥਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ।

81. ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਈਦ ਸਲੀਮੁਦੀਨ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਰੁਖਸਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2001) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 247, ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਣਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵੈਧ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“11...ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੇ ਰਿਟ ਦੀ ਬਿਨੈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵੈਧ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਰਬੋਚ ਵਿਚਾਰਣਾ ਹੈ...”

82. ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇਜਸਵਿਨੀ ਗੌੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਖਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2019) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 42, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਬ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਰਿਟ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਧਾਰਣ ਉਪਾਯ ਯਾ ਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ :

"14. ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦਾ ਰਿਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ
ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਰਦਾਰ
ਮਾਧਿਅਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ
ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਟ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਟ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਟ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ,

x x x x x

19. ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਟ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਧਾਰਣ ਉਪਾਯ ਯਾ ਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਿਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਥੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ,

ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦਾ ਰਿਟ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ।

20. ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਧਾਰਣ ਉਪਾਯ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੂ ਮਾਈਨੋਰਿਟੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਜਾਂ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਿਟ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰ ਹਨ

ਜੋ ਸੰਖੇਪ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਰਿਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

83. ਅੰਜਲੀ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਬਾਜਾਜ, (2009) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 322 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਪੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉੱਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬੱਚਪਨ ਤੋਂ ਦਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਬੰਧਨ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਸੀ; ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਸੁਮੇਧਾ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, (2000) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 745; ਰੋਜ਼ੀ ਜੇਕਬ ਬਨਾਮ ਜੇਕਬ ਏ. ਚਕਰਮੱਕਲ, (1973) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 840; ਏਲਿਜ਼ਾਬੇਥ ਦਿਨਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਐਮ. ਦਿਨਸ਼ਾ, (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਮੁਥੁਸਵਾਮੀ ਚੇਟੀਅਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਮ. ਚਿੰਨਾ ਮੁਥੁਸਵਾਮੀ ਮੂਪਨਾਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਮੈਡ 195, ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ :

"14. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਰਿਦ੍ਰਿਸ਼ਯ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਅਨਾਘ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

15. ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890 ਅਧੀਨ, ਪਿਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸੰਰੱਖਿਅਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਮਹਿਲਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸੰਰੱਖਿਅਕ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਕੇਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਦੇਖੋ ਸੁਮੇਧਾ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਦੇਖੋ।" (2000) 9 SCC 745 (SCC ਪੰ. 747, ਪੈਰਾ 2 ਅਤੇ 5)।

84. ਰੋਜ਼ੀ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਜੈਕਬ ਏ. ਚਕਰਮੱਕਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ :

“7...ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਰੱਖਿਅਕ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ: (i) ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੰਰੱਖਿਅਕ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ, ਅਤੇ (ii) ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ।”

85. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ : (SCC ਪੰ. 855, ਪੈਰਾ 15)

“15....ਬੱਚੇ ਕੇਵਲ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ: ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਖਿਡੌਣੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਬਦਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਮਾਨਜਨਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਸਕਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਪਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਣ....”

86. ਐਲੀਜ਼ਾਬੈਥ ਦਿਨਸ਼ਾਵ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਜਾਏ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਕੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ

ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

87. ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੀ: ਮੈਕਗ੍ਰਾਥ (ਇਨਫੈਂਟਸ), [1893] 1 Ch. 143 C.A., ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਿੰਡਲੀ ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ :

“...ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਮਲਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਸਰੀਰਕ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਨਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਲਾਈ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” ਸਰੀਰਕ ਭਲਾਈ। ਨਾ ਹੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇਨ ਰੀ "ਓ" (ਇੱਕ ਬੱਚਾ), [1965] 1 ਚ. 23 ਸੀ.ਏ., ਜਿੱਥੇ ਹਾਰਮਨ ਐਲ.ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ; ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਕੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ, ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ, ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜੋੜੋ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੇਖਦੇ ਹੋ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਮੁਚਾ ਪਿਛੋਕੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ: ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਕੌਣ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ?"

89. ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੌਣ ਕੌਣ ਸੇ ਪਹਲੂ ਮੁੱਖ ਹੋਣਗੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਵਾਕਰ ਬਨਾਮ ਵਾਕਰ & ਹੈਰੀਸਨ, 1981 ਨਿਊ ਜੀ. ਰੀਸੈਂਟ ਲਾ 257 ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭੌਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ :

"ਭਲਾਈ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਹ ਭੌਤਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਦੋਨੋਂ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਿ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪਰਿਆਪਤਤਾ ਇੱਕ ਸੁਖਦ ਘਰ ਅਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਿ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਪਰਿਆਪਤਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਭੌਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ, ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।"

90. ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਮੇਰੀਕਨ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ, 2ਜੀ ਐਡਨ. ਵੋਲ. 39 ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ :

"...ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਵੱਲੋਂ, ਇੱਕ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰੋਸੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਥਾਈ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਪੇ ਤੋਂ ਕਸਟਡੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਕਸਟਡੀ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

91. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਦ ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਰਡ, ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ. ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਨਤ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਵਿੱਚ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ, ਹਿੱਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਰਾਜ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ।

92. ਏ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵੋਲ. 24, ਪੰਨਾ 217 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 511 :

"... ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ; ਜਾਂ ਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ।"

93. ਅਮਰੀਕੀ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ, ਵਾਲਿਊਮ 39, ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੈਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 280-281 ਤੇ, ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"..... ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਵੇਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਬੰਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਭਲਾਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੰਗਦੀ ਹੈ।"

94. ਪੰਨਾ 281 ਤੇ ਫੁੱਟਨੋਟ 14 ਵਿੱਚ, ਦੋ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਅੰਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ :

"ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕੈਦ ਜਾਂ ਰੋਕ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ, ਆਪਣੀ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੈਤਿਕਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ, ਮਾਪਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਹਾਵਰਡ ਬਨਾਮ ਨੋਰਥਕੋਟ, 152 ਕਨੈਕਟਿਕਟ 460, 208 ਏ ਐਲਆਰ3ਡੀ 758.

ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਮਿਸਾਲਾਂ :

95. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਜੌਹਰ, ਯਾਚੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ :

"29. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਬੱਚਾ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚੇ ਜਾਣ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਰਵੋਚ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਕਸਟਡੀ ਬਾਰੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਸਰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

30. ਪਰ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਸਕੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਕੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕੀ [1951 AC 352 : (1951) 1 ਸਾਰੇ ER 942 (PC)] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਕੇਤ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਲ (ਮਾਈਨਰਜ਼), ਇਨ ਰੀ [(1974) 1 WLR 250 : (1974) 1 ਸਾਰੇ ER 913 (CA)] ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ [(1998) 1 SCC 112] ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਐਚ. (ਇਨਫੈਂਟਸ), ਇਨ ਰੀ [(1966) 1 WLR 381 (Ch & CA) : (1966) 1 ਸਾਰੇ ER 886 (CA)] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦਿਨਸ਼ਾ, (1987) 1 SCC 42 : 1987 SCC (Cri) 13]" ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

96. ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ 32 ਤੋਂ 35 ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"32. ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਆਦਿਤਯ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆ ਅਤੇ ਪਲਿਆ ਬੜਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸਾਲ ਉੱਥੇ ਬਿਤਾਏ ਹਨ। ਆਦਿਤਯ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਸ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਕਸਟਡੀ/ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਰੱਖਿਆ, ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਲੜੀ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, 18.4.2005 ਨੂੰ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਆਦਿਤਯ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਸਟਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ 6 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਰੱਖਿਆ

ਜਾਵੇ। 28.7.2005 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਾ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, 18.4.2005 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਆਦਿਤਯ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ।"

"33. 8.9.2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਯਾਚੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ 6 ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਸਬੰਧੀ 18.4.2005 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਯਾਚੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ 6 ਨੇ ਕਸਟਡੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਦੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ 18.6.2007 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਆਦਿਤਯ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਕਸਟਡੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਸਮਗਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

"34. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਆਦਿਤਯ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ 6 ਵੱਲੋਂ ਕਾਉਂਟਰ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਯਾਚੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਚਿਤੀ; ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ; ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਇਨਕਾਰ; ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਵੰਚਿਤੀ; ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਖੋਖਲੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਬੀ 6 ਵੱਲੋਂ ਕਾਉਂਟਰ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦੇਸ਼/ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਕੋਈ ਮੈਰਿਟ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਜਵਾਬੀ 6 ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਆਦਿਤਯ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਕਸਟਡੀ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਆਦਿਤਯ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨੱਕਾਰਤਮਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਲਕਿ ਕਾਉਂਟਰ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ 6 ਨੇ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਵਾਬੀ 6 ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਆਦਿਤਯ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਸਟਡੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੇਸੀ ਰਾਜ ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਸਟਡੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੋਧ ਲਈ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

97. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ ਆਦਿਤਿਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਰਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਦੀ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਪੋਰਟ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਰੱਖੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗਾ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣਾ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਦਾਇਰ ਜਾਂ ਪੈਰਵੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਾਂ।

98. ਸੂਰਜ ਵਡਨਾਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ, (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 450 ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ ਪਰ ਪਤੀ ਯੂ.ਕੇ. ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵੀ ਹਾਸਲ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(i-a) ਅਧੀਨ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਸਟਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਪਾਯੂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਤੀ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

"46. ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਸੰਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਪਕੜ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਰਦਾਰ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਰ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸੰਯਮ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ), ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਲਕਸ਼ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ — ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤ ਹੈ।

48. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਉਹ ਹਨ:

(i) ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ; ਅਤੇ

(ii) ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ “ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਦਾਂਤ ਆਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ” [ਸ਼ਿਲਪਾ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਅਵਿਰਲ ਮਿੱਤਲ, (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591 : (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 192] ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ “ਵਿਰੋਧੀ” ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਉਲਟ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਸਿਦਾਂਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

49. ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਕੀ ਕੁੰਜੀ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅੰਤਿਮ ਮੰਜ਼ਿਲ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ’ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਬਨਾਮ ਹਰਬਕਸ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, (1984) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 698 : 1984 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 464 ਦਾ ‘ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੀ ਚਿੰਤਾ’ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨੇੜਲੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ (ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ□ਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਰਬੋਤਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਪਲਿਆ ਬੜਿਆ ਹੈ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

x x

52. ਅਜਿਹੇ ਕੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੰਟਰਿਮ ਜਾਂ ਇੰਟਰਲੋਕਟਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਹ ਬੱਚਾ ਜਿਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੰਟਰਿਮ ਜਾਂ ਇੰਟਰਲੋਕਟਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਪਹਿਲੀ ਹੜਤਾਲ' ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ (ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

53. ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਕ ਮਾਪੇ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮਾਪਾ ਦੂਜੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਠੋਸ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਠੋਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਰਕਾਲੀਨ ਹੁਕਮ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

x x x

55. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ [ਐਲ. (ਮਾਈਨਰਜ਼), ਇਨ ਰੀ, (1974) 1 ਡਬਲਿਊ.ਐਲ.ਆਰ 250 : (1974) 1 ਆਲ ਈ.ਆਰ 913 (ਸੀ.ਏ.)] ਕਿ ਇਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

99. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 49 ਨੇ 'ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੇ ਸੰਪਰਕ' ਅਤੇ 'ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੀ ਚਿੰਤਾ' ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 47, 52 ਅਤੇ 53 ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 47 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ।

100. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੂ.ਕੇ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯੂ.ਕੇ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

101. ਨਿਥਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਸੁਰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਆਯਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋੜਾ 30.11.2006 ਨੂੰ ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਿਆ ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਕੇ. ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿੱਚ ਝਗੜੇ ਹੋਏ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2008 ਵਿੱਚ ਗਰਭ ਧਾਰਣ ਕੀਤਾ, ਜੂਨ 2009 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਆਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 07.08.2009 ਨੂੰ ਇਕ ਕੁੜੀ ਬੱਚੇ - ਨੇਤਰਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਪਤੀ ਭਾਰਤ ਆਇਆ, ਜੋੜਾ ਮਾਰਚ, 2010 ਵਿੱਚ ਯੂ.ਕੇ. ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਅਗਸਤ 2010 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦੇ

ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦਸੰਬਰ, 2011 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਵਾਪਸ ਗਏ, ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 2012 ਵਿੱਚ ਧੀ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਰਸਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਦਸੰਬਰ, 2012 ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 2013 ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਇਕ ਘਰ ਖਰੀਦਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ। ਸਤੰਬਰ, 2013 ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਇਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ, 2014 ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਈ। ਉਹ ਮੁੜ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਯੂ.ਕੇ. ਵਾਪਸ ਗਈ। 2014 ਦੇ ਅੰਤ ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। 02.07.2015 ਨੂੰ,ਤ ਪਤਨੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਹਿੰਸਕ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਆਈ ਪਤੀ 16.12.2015 ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ CAW ਸੈੱਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ, ਅਤੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਤੀ ਨੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਕਸਟਡੀ/ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ 08.01.2016 ਨੂੰ ਵਾਰਡਸ਼ਿਪ ਪਟੀਸ਼ਨ। 23.1.2016 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 08.07.2016 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵ ਆਂਡੇ, (1998) 1 SCC 112, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, McKee v. McKee, 1951 AC 352 : (1951) 1 All ER 942 (PC), ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ। ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ 1980 ਦੇ ਹੇਗ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ "ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਅਗਵਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਪਹਿਲੂ", ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ:

“40. ... ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਰਬੋਚ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸੀ ਇਸ ਦੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਗਾਊ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਨੇ ਇੱਥੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ/ਉਸ ਨੂੰ ਆਦਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਠੋਸ ਕਾਰਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰਬੋਚ ਭਲਾਈ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ “ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ” ਮੈਰਿਟਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਰਬੋਚ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ—ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਰਬੋਚ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਬਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਸਹਿਣਯ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਬੱਚਾ ਕਾਫੀ ਪੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।”

102. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪੇਰੇਂਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਨਾਪਤੋਲ 'ਤੇ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਸਬੰਧੀ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਹਰ ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬੋਚ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਅਗੇ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਮਿੱਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਾਯ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਮਿੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਰਜ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 56(ਅ) ਤੋਂ (ਦ) ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈਵਡਾਨੰਨ(ਉਪਰੋਕਤ) ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

“56. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ (ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ) ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

(ਅ) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਰਕਾਲੀਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਅਸਰ।

(ਬ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਨਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ।

(ਸੀ) ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਾਪੇ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਅਰਤੀ ਬੰਦੀ ਬਨਾਮ ਬੰਦੀ ਜਗਦਰਕਸ਼ਕ ਰਾਓ, (2013) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 790: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 475]. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

(ਡੀ) ਮਾਪੇ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਤਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਲਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।” 103. ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 56 ਦੇ (ਅ) ਤੋਂ (ਸੀ) ਤੱਕ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ (ਡੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਲਈ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 62, 63 ਅਤੇ 66 ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

103. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 56 ਦੇ (a) ਤੋਂ (c) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਧਨਵੰਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ (d),

ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ। ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ, ਪੈਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 62, 63 ਅਤੇ 66 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"62. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਕ) ਤੋਂ (ਸੀ) ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਇਹ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵਰਣ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

63. ਪੈਰਾ 56 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੌਥੇ ਫੈਕਟਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਸੂਰਿਆ ਵਦਨਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 450: (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿਲ) 94], ਅਸੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਪਹਿਲੀ ਹੜਤਾਲ" ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਹੜੀ "ਪਹਿਲੀ ਹੜਤਾਲ" ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 52 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੈਰਾ 54 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮਾਨਤਾ ਵੀ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਗਾਰਜੀਅਨ ਅਤੇ ਵਾਰਡਸ ਐਕਟ, 1890 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

66. ਪਹਿਲੀ ਹੜਤਾਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਫੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ; ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਮਗ੍ਰ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਸਵਾਸਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵ ਉੰਡੇ, (1998) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112, ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਦੇ ਆਦਤਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਰਵੋਚ ਵਿਚਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

104. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਨਿਤਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"69. ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੋਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵ ਉੰਡੇ, (1998) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਰਣ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਧਨਵੰਤੀ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵ ਉੰਡੇ, (1998) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੀ ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਬੱਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਅਭਿਆਸਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਮੂਲ ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇ ਅਤੇ

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੁੜ ਸੰਖੇਪ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਗੱਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

105. ਨਿਤਿਆ ਅਨੰਦ ਰਾਘਵਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ, ਘਨਿਸਟ ਸੰਬੰਧ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਾਲ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਆਦਿ ਬਾਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਅਤੇ ਕਿ ਬਾਲ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਦਾਇਤ ਬਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

106. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰੋਮਾਨੀ ਸਿੰਘ, (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 231 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਚੋਣ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਬਾਲ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਬਾਲ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਉਲਝਣ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤੌਲਣਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਤਰਾਜੂ ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਿਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ :

107. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਤਿਆ ਅਨੰਦ ਰਾਘਵਨ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ? ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿਣੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਕਾਮਨ ਪਲੀਜ਼, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਆਫ ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼, ਕੁਯਾਹੋਗਾ ਕਾਉਂਟੀ, ਓਹਾਇਓ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਂਝੀ ਪੈਰੈਂਟਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣੀ ਹੈ?

108. ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ:

(1) ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

(2) ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਧੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੀ ਸਥਾਈ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

(3) ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਪਲੇ-ਬੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਦਿ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸਤ ਹਨ।

(4) ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਸੁਧਾ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਿਰਨ ਵੀ. ਭਾਸਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2022) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 43, ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੂਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਦਧ□ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

"9. ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਚੋਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਉਲਝਣ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਤੌਲਣਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਤਰਾਜ਼ੂ ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10. ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਕਸਟਡੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਬਾਰੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਗਿਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰਡੀਅਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"13. ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। (1) ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਗਾਰਡੀਅਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।" 11. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੌਰਵ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਸੁਮੇਧਾ ਨਾਗਪਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਸਟਡੀ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ 'ਪੈਰੈਂਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 'ਭਲਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ :

“51. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ “ਭਲਾਈ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਭੌਤਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਸ ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਭਰਦੇ ਪੈਰੈਂਟਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕੇ।

52. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਕਾਰਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਰਕ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ, ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

12. ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਵਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇ। ਪਰਿਵਾਰ/ਕਸਟਡੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ

ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਜੂਝਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਾਪੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਾ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੀ ਅਣਮਿੱਥਤਾ ਨਵੀਂ ਦਿਨਚਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਗਣਯ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗੰਣ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਰ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਿਆ ਜਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਜੋੜੇ ਦੇ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਲਾਜਸਟਮੈਂਟ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗਰਿਮਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

13. 'ਕਲਿਆਣ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੂਜੀ ਤਰਕ ਹੈ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਬੱਚੇ. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਰਵਉੱਚ ਹਨ ਕੌਮ ਦੀ ਸੰਪਤੀ. ਆਕਾਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਬਰਿਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਲ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਜੋ ਕਿ ਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ ਕੌਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਤੋਂ, ਬੰਧੂਆ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. :

"4. ਅੱਜ ਦਾ ਬੱਚਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਕੌਮ, ਵਿਕਸਿਤ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ, ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੋਹਫਾ ਹਨ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਕੜ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸਦਾਬਹਾਰ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ" ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਉਟਪੁਟ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ — ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ — ਤਾਂ ਕੌਮ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀ, ਆਰਥਿਕ ਸਸਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕ੍ਰਮ; ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾਹਾਂ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।"

14. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਜ਼ੀ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਜੈਕਬ ਏ. ਚਕਰਮਕਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"15. ...ਬੱਚੇ ਕੇਵਲ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ : ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਖੇਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੱਕ, ਆਧੁਨਿਕ ਬਦਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਮਾਨਿਆ ਸੰਤੁਲਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਸਕਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਪਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਣ..."

15. ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਕਿੱਲ ਵਿਕਾਸ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ□ਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਬੱਚਾ ਉਚਿਤ ਸਿਹਤ, ਸੰਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣਸ਼ੀਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਕੁੰਜੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦਾ

ਵਰਤਮਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਹਨ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸਿੱਖਿਆ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਕਿੱਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾਰਨ ਉੱਠਦਾ ਹੈ।

17. ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਦਾ ਜਵਾਬੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਇਆ:

"31. ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪਲਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ: ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ; ਲਗਾਵ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇੱਕ ਵਧ ਰਹੀ ਮਹਿਲਾ ਬੱਚੇ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਜਬੂਰੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

32. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਸਤ 04, 2010 ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਜਾਇਆ ਅਤੇ ਸੀ.ਏ.ਡਬਲਿਊ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ 22 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਅਗਸਤ 26, 2010 ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਦਾਨ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪਿੱਛਾ ਨਾ ਕਰਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕਸਟਡੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਹੋਰ, ਜਵਾਬੀ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਵੀ ਗੈਰ-ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਂ ਉੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਨੂੰ ਖੜਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸਾਰਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਲਗਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਲਗਾਵ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਉਮਰ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ। ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਂ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਬੁੱਢੇ ਹਨ। ਬੁੱਢੇ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਿਆਂ, ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਲਾ ਮਾਂ ਨਾਲ ਹੈ; ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ, ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ/ਮਾਂ।"

18. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ, ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਾਏਸ਼ਾ 8 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਦੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮਾਪੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਸੰਪਰਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਵੀ। ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੁਚੀਆਂ ਅਤੇ ਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲੀ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉਦਾਹਰਣ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਮਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਗਹਿਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਟਿਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੜਵਾਹਟ, ਧੋਖਾ, ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੋੜੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਹੀ' ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦਾ ਸਾਏਸ਼ਾ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ; ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ, ਅਰਥਾਤ ਮਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਬਦਲਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਏਸ਼ਾ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵੱਲ ਪਿਆਰ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਏਸ਼ਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਦ ਪੈਰੈਂਟਲ ਏਲੀਨੇਸ਼ਨ ਸਿੰਡਰੋਮ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਸਵੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ:

(i) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਫਾਦਾਰੀ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜੰਗ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਮਾਪੇ ਉਸ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਚੋਣ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਬੱਚਾ ਬਹੁਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਖੀ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕੁਝ ਬੱਚਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਹਰੇਕ ਮਾਪੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ।

(ii) ਦੂਜਾ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਪਰਖ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦਾਅਵੇ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਵਿਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਾਂ ਦੀ ਸਾਏਸ਼ਾ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਪਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ। ਅਨੁਭਵਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਂ-ਬੱਚੇ ਦੀ "ਬੰਧਨ" ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਕਸਰ ਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਕਲਪ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਠ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਸਕਰੀਅਤਮਕ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲਗਾਅ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਘਰੇਲੂ ਅੱਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਉਹ "ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।" ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਇਸ ਮੂਲ ਬੰਧਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਲਗਾਅ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਪੇ ਵਿਛੋੜੇ ਸਿੰਡਰੋਮ

ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ:

(1) ਇਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਫਾਦਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਪਾ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ;

(2) ਇਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

109. ਛੋਟੀ ਧੀ ਦੀ ਆਈ.ਕਿਊ. ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚੇ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਖਾਸ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਈ.ਕਿਊ. ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਹੈ। ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹਨ ਜੋ, ਅੰਤਤਃ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅੰਤਤਃ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਿਹਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤਤਃ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਦੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹਨ।

110. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਥ :

111. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਰਾਹੀਂ ਐਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੈਨਸਟੈਡ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੁੰਦਰ ਤਨਖਾਹ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜ, ਆਦਿ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸਤ ਹੈ।

112. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 3 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਔਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

113. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਹੈ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ।

114. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ, ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ, ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ਿਤ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ਿਤ ਸਾਂਝੀ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਯੋਜਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ

ਓਹਾਇਓ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

115. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਂਗੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਤੌਲਣ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਮਲਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਸਰੀਰਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ, ਸਮੇਤ ਆਮ ਮਾਨਸਿਕ, ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਸਤਾ ਚੁਣੇ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜਾ :

116. ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ :

(1) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੂੰ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਜਾਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(2) ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ, ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਜਾਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(3) ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇ।

(4) ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਏ।

(5) ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਨਲਾਈਨ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(6) ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ-ਮਾਂ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਵਹੇਲਨਾ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟੈਂਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਤੁਰੰਤ/ਫੌਰਨ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਲਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੇਰਣਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ-ਮਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

(7) ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਓਹਾਇਓ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਅਤੇ 12 ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ।

117. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਟਕਰਾਅ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਨੀਂਹ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ, ਰੱਬ ਨਾ ਕਰੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਰਾਮਦੇਹ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਬਾਲਗ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਮਾਵਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਲਗ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਿੱਤੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ, ਬਾਲਗ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦੇ ਮਾਪੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ.

118. ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਕੇ.ਜੀ. ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਮਿਤੀ 16.11.2017 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 374/2017 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2007/2017 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਰਾਹਣਯੋਗ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਭਲਾਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੁਸ਼, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕੁਝ ਨਾਮ ਦੇਣ ਲਈ। ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੁਝ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣੀ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਜੋ, ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

119. ਖਰਚੇ ਦੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

120. ਰਜਿਸਟਰੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ : ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਿਰਾਂਗ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate